

ДИСЦИПЛІНА «МОВА В РЕЛІГІЙНІЙ КАРТИНІ СВІТУ»

Анотація. Дисципліна «**Мова в релігійній картині світу**» належить до переліку вибіркових навчальних дисциплін для здобувачів ступеня доктора філософії. Її метою є формування здатності розв'язувати комплексні теоретичні та прикладні проблеми у сфері релігієзнавчих досліджень і дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає критичне переосмислення наявних наукових підходів і продукування нових цілісних знань та професійних практик. Курс сприяє професійному розвитку аспірантів і зорієнтований на підготовку ефективного дослідника та викладача закладу вищої освіти, здатного застосовувати сучасні методології вивчення релігії у широкому геополітичному та культурному контекстах.

У межах дисципліни мова і релігія розглядаються як фундаментальні інструменти людської свідомості, за допомогою яких здійснюється осмислення та впорядкування зовнішнього світу, а також конструювання відчуття соціальної й культурної спільності. У філософській перспективі мова та релігія постають як особливі форми духовної діяльності людини, співвідносні з філософією, мораллю, правом, мистецтвом і наукою, оскільки всі вони виконують спільну функцію – відображення та інтерпретацію реальності в людській свідомості.

Теоретичним підґрунтям курсу є розуміння мови й релігії як фундаментальних форм символічної репрезентації дійсності, що структурують людський досвід і визначають способи його інтерпретації. Мова постає не лише як засіб комунікації, а як умова можливості мислення й пізнання, тоді як релігія розглядається як особливий тип символічного універсуму, в якому закріплюються граничні смисли буття.

У феноменологічній перспективі мова й релігія осмислюються як способи конституювання життєвого світу, через які суб'єкт надає значення власному досвіду та впорядковує його в горизонті смислів. Водночас в курсі акцентується, що релігія виявляє особливу залежність від мовних структур. Саме через мову формуються, фіксуються й передаються релігійні образи, символи та смисли, що зумовлює тісний зв'язок психологічних і когнітивних механізмів мови та релігійної свідомості. Однак, завдяки мовному посередництву релігійна свідомість набуває практичного й соціально значущого характеру, стає груповою та суспільною, а отже, реальною й доступною для окремого індивіда. Мова забезпечує трансляцію релігійних уявлень, норм і цінностей від особи до особи, від спільноти до спільноти, від покоління до покоління.

Мета навчальної дисципліни: Надати можливість розуміти, що мова і релігія, як дві різні форми вираження духовної культури, виявляють зв'язок, при якому за допомогою мови створюються та зберігаються релігійні образи, що робить психологічні структури мови та релігії тісно пов'язаними між собою.

Попередні вимоги: Аспірант повинен знати: історію релігії, володіти теоретично-методологічними принципами релігієзнавчих досліджень.

Змістовні модулі:

- Мова та релігія – перші моделюючі системи свідомості людини;
- Фідеїзм та слово в релігіях світу;

Мова викладання: українська

Рік підготовки, шифр навчальної дисципліни: друге півріччя другого року навчання, ВБ 2.10.

Кількість кредитів: 4

Форма заключного контролю: іспит

Структура навчальної дисципліни: загальний обсяг 120 годин.

Викладач: Кондратьєва Ірина Владиславівна, д. філос. н., професор, професор кафедри релігієзнавства філософського факультету.

Інформація про викладача: <https://philosophy.knu.ua/faculty/departments/kafedra-relihiieznastva/sklad-kafedri#kondratieva-i-v>